

Vardagslivets mysterier Förklarade

Hej och välkommen till sommarkursen *Vardagslivets mysterier förklarade* som ges av Institutionen för Fysik under sommaren 2008!

Under den här kursen kommer du, på ett lättsamt sätt, få lära dig förstå hur vår omgivning fungerar utan att behöva använda dig av avancerad fysik eller matematik. Kursen är på A-nivå och kräver alltså ingen förkunskap vad gäller fysik och matematik utöver vad man har från grundskolan. Alla är välkomna oavsett bakgrund! Under kursens gång kommer du att få svar på frågor som du säkerligen har grunnat över tidigare. Exempel på frågeställningar som kommer att tas upp är: Varför är det så svårt att öppna frysen andra gången? Varför är himlen blå? Varför faller smörgåsen med smöret neråt?... Kursen kommer till stor del att vara i samma anda som Staffan och Bengts TV-program "Sant och Sânt" på 80-talet. Dessutom kommer vi att krydda kursen med allehanda karameller från fysikgotttepåsen (Vem var Einstein? Vad är ett svart hål? Hur liten kan en partikel bli? Kan man använda fysik för att förklara astrologi?...).

Kursstart

Kursen startar **måndagen den 9 juni klockan 8.30 i sal N420** i naturvetarhuset, Umeå universitet. Måndagen inleds med upprop. Notera att du **måste närvara** vi detta tillfälle för att bli registrerad på kursen. Om du inte är närvarande förlorar du din plats på kursen till förmån för annan student. Ta kontakt med oss i förväg om du vet att du inte kan närvara vid detta tillfälle.

Att ta med sig

Till uppropet rekommenderas du att ta med dig:

- ☞ Anteckningsmaterial.
- ☞ Ifyllt frågeformulär (bifogat med detta utskick).
- ☞ Upptäckarglädje och en stor portion nyfikenhet!

Undervisningsform

Eftersom detta är 7,5 hp (eller 5 poäng enligt det gamla systemet) som ges under loppet av tre veckor (9–18 juni samt 4–13 augusti) så kommer sommarkursen bli intensiv. Dagarna kommer att varvas med föreläsningar, experiment, demonstrationer, diskussioner, lättsamma tävlingar, projektarbete, upptäcktsfärder ut i vår vardag och så vidare i en förhoppningsvis inspirerande blandning. Ett **preliminärt schema** bifogas med detta utskick — ett aktuellare schema delas ut vid kursstarten. Notera att kvällsaktiviteter kan förekomma.

Under föreläsningarna får du möjlighet att själv testa och experimentera kring de teorier som vi behandlar. Diskussioner och spontana frågor uppmuntras naturligtvis! I så kallade *hemlaborationer* får göra egna experiment på vardagsfenomen med exempelvis ditt eget hem som laborationslokal. Vi kommer också att göra laborationer på universitetsområdet (både inomhus och utomhus). Under kursen kommer du också att göra ett mindre projektarbete där du får fördjupa dig i något som just du tycker är extra intressant inom fysiken. Detta arbete kommer att redovisas skriftligt och muntligt (i mindre grupper) i slutet av kursen i augusti.

Kurslitteratur

Litteratur på kursen är *Fysik i vardagen — 257 vardagsmysterier avslöjade över en kopp kaffe*. Ett mindre häfte med experimentella uppgifter kommer att delas ut.

Hemsida

Sommarkursen har en egen hemsida: <http://www.tp.umu.se/Vardagslivet/>
Här finner du aktuell information, schema, fotografier, etc.

Examination

För godkänt på kursen krävs godkända laborationer, hemlaborationer och projektarbete. Du behöver dock inte göra en skriftlig tentamen. Istället krävs att du är närvarande och deltar aktivt på kursen. Närvaro kommer att noteras för varje moment i kursen. Hög närvaro på kursen rekommenderas också eftersom undervisningen till stor del går ut på att du själv, under ledning av dina lärare och tillsammans med dina kamrater, upptäcker hur vår värld fungerar. Ett glödande engagemang och stor nyfikenhet att upptäcka och förstå vår omgivning är därför önskvärt!

En närvaro på minst 75 % av momenten i kursen krävs. De som har en närvaro mellan 50 % och 75 % får komplettera med extra uppgifter för att uppnå godkänt. Om man vill (eller om man har en närvaro under 50 %) så finns även en vanlig skriftlig tentamen. Vi rekommenderar dock starkt en närvaro över 75 % på grund av kursens upplägg med föreläsning varvade med laborativa moment och diskussioner.

Notera att du måste vara inskriven vid Umeå universitet för att få läsa sommarkurser. Om du normalt sett inte läser vid Umeå universitet bör du således kontakta exempelvis Umeå naturvetar- och teknologkår (<http://www.ntk.umu.se/>). Detta kan du göra i samband med kursstarten.

Kontakt

Kontakta oss gärna om det är något som är oklart eller om du undrar över något. Era lärare är:

Patrik Norqvist	090-786 50 31	norqvist@space.umu.se
Joakim Lundin	090-786 77 17	joakim.lundin@physics.umu.se
Fax: 090-786 66 73		

Vi jobbar båda två på Institutionen för Fysik, Umeå universitet, 901 87 Umeå. Våra arbetsrum finns i Fysikhuset på Campus.

Utförligare information

Utförligare information om kursen, undervisningsformen, alla ingående moment, examinationen etc kommer att utdelas efter kursstarten och finns dessutom på hemsidan.

Hjärtligt välkomna!

Vardagens Mystier Förklarade: juni 2008 (preliminärt schema)

Mån 9/6	Tis 10/6	Ons 11/6	Tor 12/6	Fre 13/6	08.30	Mån 16/6	Tis 17/6	Ons 18/6	Tor 19/6
Upprop, kursinfo I Varför är frysen så svår att öppna? KAP: framsidan	II Blir man lättare på månen? KAP: 1, 2, 15	Hollywood-fysik	III Varför har elefanten så tjocka ben? Intro labbrapport KAP: 3, 6, 7	IV Varför faller inte satelliter ner? KAP: 4	09.00	V Varför måste brandmännen luta sig framåt? KAP: 5	VI Varför faller alltid smörgåsen med smöret neråt? KAP: 9	VII Varför är himlen blå? KAP: 13, 14	
Toy Story: en leksaksutställning			10.00	11.00	12.00	13.00	Fågel, fisk... (Reserv)	<i>INLÄMNING: labbrapport!!</i>	
	Fågel, fisk och mitt emellan (eller tillståndstriathlon!)	Hollywood-fysik	"The Lab"	Tid för Labbrapport-skrivning	15.00		<i>INLÄMNING: projekttitel!!</i>	16.00	
	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00				
	Lekparksfysik + Grillning								

Lokal:N420 om inget anges

Icke schemalagd tid är avsedd för självstudier, projektarbete samt hemlabbar

Vardagens mysterier Förklarade: augusti 2008 (preliminärt schema)

Mån 4/8	Tis 5/8	Ons 6/8	Tor 7/8	Fre 8/8		Mån 11/8	Tis 12/8	Ons 13/8
VIII Varför ser månen så annorlunda ut i Afrika? KAP: 16	IX Varför kan fåglar sitta på högspänningsledningar? KAP: 8	XI Var kommer bubblorna i vattenglaset ifrån? KAP: 11	XIII Varför värmer mikrovågsugnen maten men inte tallriken? KAP: 10, 12	XIV Hur funkar en lågenergilampa? KAP: 17	08.30 09.00 10.00 11.00 12.00	XV Kan horoskop stämma? KAP: 18	Projektredovisningar INLÄMNING: projekt!!	Svar på frågor Kursutvärdering Diskussion
					13.00 14.00 15.00 16.00 17.00 18.00 19.00 20.00 21.00			
Vår stjärnhimmel	X Kaos KAP: X1	XII Big Bang KAP: X2		Tid för att skriva projekt och förbereda redovisningar		Från atomen till hela universum	Examensring	DEADLINE: hemlabbar!

